

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย การพัฒนารูปแบบและคุณภาพผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าย้อมคราม เป็นการวิจัยและพัฒนา ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. การกำหนดประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง
๒. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๓. การดำเนินงานตามแผนและการเก็บรวบรวมข้อมูล
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การกำหนดประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ การกำหนดประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง : กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่ศึกษา เป็นกลุ่มทอผ้าบ้านป็น อำเภอลอง จังหวัดแพร่ และกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าย้อมคราม จำนวน ๑๐๐ คน โดยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

๑.๒ การกำหนดประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง : กลุ่มเป้าหมายในการถ่ายทอดเทคโนโลยีของการวิจัยนี้ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๒๐ คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มและสถานที่แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นชุมชนทอผ้าย้อมคราม บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ที่ต้องการพัฒนาความรู้จากการนำผ้าผืนสีพื้น และผ้าลาย จากผ้าย้อมคราม มาผลิตเป็นเสื้อผ้า เพื่อฝึกทักษะให้เกิดความรู้และนำไปพัฒนา ส่งเสริมให้เกิดผลิตภัณฑ์สร้างรายได้อีกช่องทางหนึ่ง

๒. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

๒.๑ แบบประเมินรูปแบบและคุณภาพผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าย้อมคราม ๒ จังหวัด คือ บ้านป็น อำเภอลอง จังหวัดแพร่ และ บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ในส่วนของผู้สนใจ ประกอบด้วยข้อมูลในการประเมิน ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้สนใจที่มีต่อรูปแบบและคุณภาพผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าย้อมคราม ด้าน รูปแบบ ลวดลาย การตกแต่งและโดยภาพรวม

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๒.๒ แบบประเมินการฝึกอบรม การพัฒนารูปแบบและคุณภาพผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าข้อมคราม ในส่วนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วยข้อมูลในการประเมิน ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการอบรม

ตอนที่ ๒ ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เข้าอบรม

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๒.๓ แบบประเมินผลงานสำเร็จของชิ้นงานการฝึกอบรม

๒.๔ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประเมินได้จากการวิเคราะห์ตามความต้องการของชุมชน และผ่านผู้เชี่ยวชาญ นำมาออกแบบ วิเคราะห์ โดยใช้หลักการออกแบบและการตัดเย็บให้มีความเหมาะสมกับผ้าข้อมคราม และลดลายการทอของ ๒ จังหวัด ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสตรี จังหวัดละ ๕ รูปแบบ รวม ๑๐ รูปแบบ ดังนี้

ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสตรี รูปแบบที่ ๑-๕ เป็นเสื้อสตรีจากผ้าข้อมครามจากกลุ่มทอผ้าคุณประนอม ทาแปง บ้านปิ่น อำเภอทอง จังหวัดแพร่

ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสตรี รูปแบบที่ ๖-๑๐ เป็นเสื้อสตรีจากผ้าข้อมครามจากกลุ่มทอผ้า คุณสมคิด พรหมจักร บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๑ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวต่ำกว่าสะโพกล่าง คอกลม แขนสามส่วน ต่อกกลางแขนเปิดส่วนปลายแขน ตัวเสื้อสีพื้นข้อมคราม ตกแต่งด้วยผ้าลาย ทอเส้นด้าย สีเข้ม สลับสีอ่อน เดินเส้นด้วยด้ายปัก ด้านหลังต่อเส้นกลางหลัง

ภาพที่ ๓.๑ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๑

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๒ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวต่ำกว่าสะโพกล่าง คอแหลม แขนสามส่วน ตัดต่อเส้นบริเวณช่วงตัวด้านบนด้วยผ้าพื้นและผ้าลายเส้นเป็นช่วง ๆ เป็นแนวเฉียง สลับกัน ต่อผ้าลายสลับผ้าพื้นในส่วนตัวเสื้อด้านล่างเป็นชิ้น ๆ ชายเสื้อเป็นแนวเฉียงผ้าแจกแนวเส้น ต่อผ้าทุกชิ้น ด้านหลังต่อแนวเฉียง ตัดต่อผ้าในส่วนตัวเสื้อด้านล่างเช่นเดียวกับตัวเสื้อด้านหน้า ตกแต่ง เดินเส้นด้ายปักในแนวตัดต่อทุกเส้น ที่แนวอกเดินเส้นด้วยด้ายปักเป็นเส้นโค้ง เพื่อเพิ่มความเด่นของ ตัวเสื้อ

ภาพที่ ๓.๒ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๒

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๓ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวต่ำกว่าสะโพกล่าง คอกลม แขนสั้น ตัดต่อผ้าลายเส้นเล็ก ๆ สีส่อนที่แนวเอว ชายเสื้อต่อผ้าเพื่อให้เกิดเส้นแนวขอบรอบชายเสื้อ จากคอเสื้อตกแต่งด้วยไส้ไก่สลับสีเข้มอ่อน ยาวเหนือชายเสื้อเล็กน้อย ใช้เทคนิคการมัดเชือกเป็นปม บริเวณช่วงอก ปลายไส้ไก่ผูกปมใหญ่ ความสั้นยาวต่างกัน ช่วงตัดต่อเอว ปักหินสีเพิ่มความสดใสให้ ตัวเสื้อ ด้านหลังต่อเส้นกลางหลัง และต่อชายเสื้อเช่นเดียวกับตัวเสื้อด้านหน้า

ภาพที่ ๓.๓ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๓

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๔ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวต่ำกว่าสะโพกล่าง คอกลม แขนสามส่วน ต่อเส้นกลางแขน ผ่าแยกจากหัวแขนถึงกลางแขนส่วนบน ตัดต่อผ้าลายเป็นเส้นสั้นยาว ๘ เส้น แต่ละเส้นที่ตัดต่อติดกระดุมบริเวณแนวเอว สูงต่ำต่างกัน เพื่อให้เกิดการทิ้งตัวในตำแหน่งที่ต่างกัน ตกแต่งเดินเส้นด้วยด้ายปักบริเวณรังคัม ด้านหลังต่อเส้นกลางหลัง

ภาพที่ ๑.๔ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๔

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๕ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวต่ำกว่าสะโพกล่าง คอกลม แขนสามส่วน ตกแต่งด้วยผ้าเจดียงสีเข้มและสีอ่อน วนเป็นลายดอกไม้ ใบไม้ ในส่วนชายเสื้อ ด้านหลังต่อเส้นกลางหลัง เดินเส้นด้วยด้ายปักกรอบคอ และปลายแขน

ภาพที่ ๑.๕ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๕

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๖ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวต่ำกว่าสะโพกล่าง คอกกลมแขนสามส่วน ตัวเสื้อตัดต่อผ้าลายมัดหมี่ ที่เส้นแนวใต้ออก ตัดต่อกระเป๋าลายมัดหมี่ ๒ ใบซ้อนกัน แขนเสื้อตัดต่อผ้าลายมัดหมี่ ด้านหลังต่อเส้นกลางหลัง

ภาพที่ ๓.๖ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๖

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๗ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวต่ำกว่าสะโพกล่าง คอกกลมผ่าลึกถึง แขนสามส่วน ผ้าปลายแขน ตัวเสื้อต่อเส้นกลางหน้าผ้าชายเสื้อ กระเป๋าทรงกลมตัดต่อผ้าพื้นและผ้าลาย เสื้อขึ้นหน้าซ้ายเป็นลวดลายมัดหมี่ ด้านหลังต่อเส้นกลางหลัง ขึ้นขวาเป็นลวดลายผ้ามัดหมี่

ภาพที่ ๓.๗ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๗

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๘ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวต่ำกว่าสะโพกล่าง คอกลมผ่าลึกลงแขนสามส่วน ตัดต่อผ้าลายมัดหมี่จับจีบรูศด้านบนและล่างกึ่งขอบปลายแขน ตัวเสื้อตัดต่อเหนืออกด้วยผ้าลายมัดหมี่ ส่วนตัดต่อที่แนวเหนืออกและปลายแขนติดใส่ไก้โดยผูกเป็นปมเพื่อตกแต่งแล้วผูกโบ ติดกระเป๋ารูปหกเหลี่ยมด้วยผ้าลายมัดหมี่ ๒ ใบ ตกแต่งเดินเส้นด้ายปักที่มุมกระเป๋าทูมมุมด้านหลังต่อเส้นกลางหลัง ส่วนบนต่อผ้าลายมัดหมี่ที่บริเวณเส้นบ่าหลัง

ภาพที่ ๓.๘ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๘

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๙ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ตัวยาวเลยสะโพกล่าง คอกลมแขนสามส่วนตัดต่อระบายด้วยผ้าลายมัดหมี่ ตัวเสื้อตัดต่อที่บริเวณสะโพกบน ตัดต่อระบายด้วยผ้าลายมัดหมี่ ช่วงแนวตัดต่อที่แขนและบริเวณสะโพกตกแต่งโดยการติดกระดุม

ภาพที่ ๓.๙ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๙

เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๑๐ ลักษณะของเสื้อเป็นเสื้อตัวหลวม ความยาวระดับแนวสะโพกบน แขนยาวเหนือข้อศอก ตัวเสื้อทั้งด้านหน้าและด้านหลังตัดต่อเส้นกลางตัวด้วยผ้ามัดหมี่ ที่ปลายแขนและชายเสื้อตกแต่งด้วยผ้าเจลิยงสีพื้นเป็นเส้นยาว ถักลวดลายทำให้เกิดแนวเส้นด้ายฟูขึ้น มีผิวสัมผัสที่แปลกและสวยงาม

ภาพที่ ๓.๑๐ เสื้อสตรีรูปแบบที่ ๑๐

๓. การดำเนินงานตามแผนและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินงานแบ่งเป็น ๒ ช่วงระยะดังนี้

การดำเนินงานระยะที่ ๑

๑. ศึกษาและดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบความต้องการพื้นฐานของกลุ่มทอผ้าข้อมครามในกลุ่มทอผ้าบ้านปิ่น อำเภอทอง จังหวัดแพร่ และกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จากเอกสาร การสัมภาษณ์ ลงพื้นที่ในชุมชน
๒. ดำเนินการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าข้อมคราม โดยชุมชนมีส่วนร่วมผ่านผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ ได้รูปแบบเสื้อผ้า ๑๐ รูปแบบ (จังหวัดละ ๕ รูปแบบ)
๓. ดำเนินการผลิตต้นแบบเสื้อผ้าจากผ้าข้อมคราม ๑๐ รูปแบบ
๔. ประเมินผลความคิดเห็นจากกลุ่มผู้สนใจ ๑๐๐ คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการแจกแบบสอบถามและแบบประเมินความคิดเห็นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มทอผ้าบ้านปิ่น อำเภอทอง จังหวัดแพร่ และกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

๒. รวบรวมผลการประเมิน จากการแจกแบบประเมินความคิดเห็น กลุ่มผู้สนใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าย้อมครามและกลุ่มผู้เข้าอบรม

การดำเนินงานระยะที่ ๒

การเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนารูปแบบและคุณภาพผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าย้อมคราม โดยวิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

๑. เตรียมการฝึกอบรม โดยการประชุมชี้แจงการดำเนินงาน
๒. กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมาย
๓. กำหนดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วม
๔. กำหนดรูปแบบการอบรม โดยการบรรยายสาธิต และผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติจริง
๕. ดำเนินการฝึกอบรม
 - สถานที่ใช้ดำเนินการฝึกอบรม คือ บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
 - ระยะเวลาในการฝึกอบรม ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔
 - จำนวนผู้เข้าอบรม ๒๐ คน
 - รูปแบบในการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยวิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรมใช้วิธีการบรรยาย ประกอบการสาธิต มีต้นแบบเสื้อผ้าจากการวิจัย และให้ผู้เข้ารับการอบรมลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งจัดหาวัสดุในการฝึกอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรม

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากการศึกษา สํารวจ ในรูปแบบของเอกสาร การสัมภาษณ์ การลงพื้นที่ บันทึกข้อมูลการทำต้นแบบ แบบประเมินผล จึงนำข้อมูลดังกล่าวที่ได้มาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษารูปแบบและความต้องการพื้นฐานของกลุ่มทอผ้าย้อมคราม ในบริบทพื้นที่ที่ศึกษา ๒ พื้นที่ คือ บ้านปิ่น อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ และบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าย้อมคราม โดยการวิเคราะห์จากการออกแบบ ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจากผ้าย้อมคราม พื้นที่ละ ๑๐ รูปแบบ รวม ๒๐ รูปแบบ วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญและชุมชนมีส่วนร่วม ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบ พื้นที่ละ ๕ รูปแบบ รวม ๑๐ รูปแบบ และวิเคราะห์การประเมินผลรูปแบบและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากชุมชนและกลุ่มผู้สนใจในพื้นที่ โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๔.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบรูปแบบวัสดุ กระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าย้อมคราม ใน ๒ พื้นที่ที่ศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา

๔.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลการถ่ายทอดเทคโนโลยี ใช้แบบประเมินผลการฝึกอบรมและแบบประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติชิ้นงาน โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๔.๕ การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นของการประเมินรูปแบบและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ต้นแบบเสื้อผ้าจากผ้าใยธรรมชาติ และการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม รวมทั้งการประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน ใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๑ – ๕.๐๐ หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๑ – ๔.๕๐ หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๑ – ๓.๕๐ หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๑ – ๒.๕๐ หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๑.๕๐ หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุดหรือไม่เหมาะสม

